

Coloscopie voor poliklinische patiënten

Endoscopieafdeling

Voor inname van Moviprep dient u zich aan de voorschriften in deze folder te houden. Deze wijken af van de voorschriften in de bijsluiter van de apotheek!

Inleiding

Als iemand darmklachten heeft, kunnen verschillende onderzoeken nodig zijn. Deze brochure geeft u informatie over een colonscopie, een onderzoek waarbij de dikke darm (en eventueel het laatste deel van de dunne darm) aan de binnenkant wordt bekeken met een flexibele, bestuurbare kijker, een zogenaamde endoscoop. Endo betekent 'van binnen' en scoop betekent 'kijker'. Zo'n onderzoek heet een 'endoscopie'.

In deze folder leggen wij u uit wat het onderzoek inhoudt en hoe u zich thuis moet voorbereiden.

Voorzorgsmaatregelen

Het is belangrijk dat u onderstaande adviezen opvolgt.

- Als u antistollingsmedicatie gebruikt waarbij u begeleid wordt door de Trombosedienst adviseren wij u om met de voorschrijvend arts van deze medicatie of met de aanvragend arts van het onderzoek te overleggen of de medicatie gestopt mag worden voor het onderzoek. Als de datum van het onderzoek bekend is vragen wij u om met de Trombosedienst te overleggen over de exacte stopdatum en om afspraken te maken over het herstarten van de medicatie.
- Met inname van ijzertabletten stopt u **zeven dagen** vóór het onderzoek. IJzertabletten kleuren de darminhoud zwart en kunnen daarom het onderzoek bemoeilijken;
- Als u diabetespatiënt bent en insuline gebruikt, meld dit dan aan uw behandelend arts of diabetesverpleegkundige in verband met de voorbereiding die u moet volgen. Neem op de dag van het onderzoek de prikpen en de bloedglucosemeter mee.
- Meld aan uw behandelend arts als u een pacemaker of inwendige defibrillator heeft. Er zijn dan aanvullende maatregelen nodig;
- Meld aan uw behandelend arts als u mogelijk zwanger bent.

Overige medicijnen kunt u normaal blijven innemen, minstens 1 uur nádat u Moviprep® hebt ingenomen.

Belangrijke instructies voor schone darmen

Om de dikke darm van binnen goed te kunnen bekijken is het belangrijk dat deze helemaal schoon is. Daar moet u in de dagen voor het onderzoek thuis zelf voor zorgen.

De voorbereiding bestaat uit veel drinken, een vezelbeperkt dieet volgen en een laxeermiddel gebruiken. Het moment waarop u start met het innemen van het laxeermiddel is afhankelijk van het tijdstip van het onderzoek.

Schone darmen zijn een voorwaarde!

Het is belangrijk dat u de aanwijzingen voor deze voorbereiding goed opvolgt. Als uw dikke darm niet goed schoon is, kan het onderzoek niet doorgaan. Uw darmen zijn schoon als uw ontlasting waterdun is en een heldere, doorzichtige kleur heeft, zonder vaste stukjes.

Als tijdens het onderzoek blijkt dat de dikke darm niet schoon is, wordt het onderzoek stopgezet. Het onderzoek wordt dan op een andere datum, na een nieuwe darmreiniging uitgevoerd.

Laxeren bij diabetes

Bent u diabetes patiënt? Als u dit meldt bij het maken van de afspraak dan proberen we het onderzoek zo vroeg mogelijk te plannen.

Neem ook voor het innemen van het laxermiddel Moviprep® contact op met uw diabetesverpleegkundige om de voeding en eventueel de hoeveelheid insuline aan te passen. U kunt ook contact opnemen met de afdeling Diëtetiek van het ziekenhuis. Het telefoonnummer staat achter op de folder.

Vezelbeperkt dieet

Twee dagen voor het onderzoek start u met het vezelbeperkt dieet. Hieronder vindt u een overzicht van wat u wel en niet mag eten.

Wat u niet mag eten

- Volkoren graanproducten zoals brood met zaden, volkorenbrood, volkoren en meergranen pasta en zilvervliesrijst;
- Vezelige groenten zoals asperges, bleekselderij, zuurkool, snijbonen, sperziebonen, prei, doperwtten, peulvruchten, taugé, maïs, champignons, tomaten, ui, knoflook, spinazie, andijvie, paprika en rauwkost;
- Bepaalde fruitsoorten zoals sinaasappel, grapefruit, mandarijnen, kiwi, bramen, druiven, aardbeien en gedroogde vruchten;
- Noten, pinda's en zaden.

Wat u wel mag eten

- Beschuit, wit of licht bruin brood met margarine of boter, magere vleeswaren, gekookt ei, hagelslag, chocoladepasta, honing, stroop, kaas en jam zonder pitjes;
- Zacht, rijp fruit of fruitconserven zonder pitjes, vezels of schil. Appelmoes en vruchtenmoes;
- Soep met stukjes vlees, vermicelli en/of soepballetjes (**geen soepgroenten!**), aardappelen, witte rijst, pasta, macaroni, licht gebraden mager vlees, vis of kip (zonder vel);
- Gaargekookte groenten zoals bloemkool, broccoli, worteltjes;
- Vla, pudding, kwark of yoghurt.

Recept Moviprep®

U haalt de Moviprep® bij uw eigen apotheek, met het recept dat u gekregen heeft, Moviprep® is een laxeermiddel. Bij de Moviprep® zit een bijsluiter. Hierin staat een andere voorbereiding beschreven dan in deze brochure. Het is belangrijk dat u de voorbereiding in deze brochure opvolgt en niet die van de bijsluiter.

Vorbereiding bij onderzoek tussen 08.00 en 12.30 uur

Twee dagen vóór het onderzoek

Vanaf 08.00 uur start u met het vezelbeperkt dieet. U blijft dit volgen tot na het onderzoek.

De avond vóór het onderzoek

- 17.00 - 18.00 uur: lichte broodmaaltijd. Hierna mag u niets meer eten
- 19.00 - 22.00 uur: inname één liter Moviprep® en één liter heldere vloeistof
- Vanaf 22.00 uur rustperiode.

De ochtend van het onderzoek

- U mag geen ontbijt eten;
- 05.00 - 07.00 uur: inname één liter Moviprep® en één liter heldere vloeistof
- U moet deze tweede liter Moviprep® uiterlijk 2 uur voor aanvang van het onderzoek opgedronken hebben. Wij realiseren ons dat dit een heel vroeg tijdstip is. Toch is het belangrijk dat u zich aan deze tijden houdt, omdat de darm anders niet leeg genoeg is en het onderzoek afgebroken moet worden.
- Als het onderzoek plaatsvindt na 10 uur hoeft u pas om 6 uur te beginnen met drinken.

Houdt u rekening met uw reistijd!

Vorbereiding bij onderzoek tussen 13.00 en 16.30 uur

Twee dagen vóór het onderzoek

Vanaf 08.00 uur start u met het vezelbeperkt dieet. U blijft dit volgen tot na het onderzoek.

De avond vóór het onderzoek

- 17.00 - 19.00 uur: lichte broodmaaltijd;
- 19.00 - 22.00 uur: heldere vloeistof drinken;
- Vanaf 22.00 uur rustperiode.

De ochtend van het onderzoek:

- U mag geen ontbijt eten;
- 06.00 - 8.00 uur: inname van de eerste liter Moviprep® en één liter heldere vloeistof.

- 08.00-10.00 uur: inname van de tweede liter Moviprep® en één liter heldere vloeistof
- U moet de tweede liter Moviprep® en de tweede liter heldere vloeistof **uiterlijk 2 uur** voor aanvang van het onderzoek opgedronken hebben.
- Houd u rekening met uw reistijd!

Zoals aangegeven in bovenstaand schema raden we sterk aan om per liter Moviprep® minstens een liter heldere (géén rode) vloeistof te drinken. Het beste kunt u na ieder glas Moviprep® 1 glas heldere vloeistof drinken!

Veel drinken bevordert het resultaat van de darmreiniging en vergroot de kans op een succesvol onderzoek!

De toelichting op begrip 'heldere vloeistof' vindt u bij het innameschema van de Moviprep®

Let op: Eet geen vast voedsel meer vanaf het moment dat u met de inname van Moviprep® begint tot na het onderzoek.

Dag van het onderzoek

- Neem op de dag van het onderzoek thuis een douche of bad
- Rook niet op de dag van het onderzoek!
- Als u zich op de dag van het onderzoek ziek voelt, neem dan contact op met de Endoscopieafdeling. Het telefoonnummer vindt u achterop deze folder
- Neem een lijstje mee met de namen van de medicatie die u gebruikt
- Maak bij eventueel gebruik van nagellak of kunstnagels 1 vinger vrij, bijvoorbeeld uw wijsvinger of middelvinger. Dit is nodig om de zuurstofopname te kunnen meten.
- Neem geen waardevolle spullen mee. Bij verlies of diefstal kunnen Zuyderland Medisch Centrum en de medewerkers hiervoor niet aansprakelijk worden gesteld
- Draag makkelijk zittende kleding
- Neem eventueel een extra onderbroek mee
- Als u last hebt van apneu en een CPAP (ondersteuningsapparaat voor de ademhaling) gebruikt, brengt u deze dan mee naar het ziekenhuis. Als u het apparaat niet bij zich hebt is het toedienen van ontspanningsmiddelen niet mogelijk.

Locatie

Het onderzoek wordt uitgevoerd in Zuyderland Medisch Centrum, locatie Sittard-Geleen. Ruim 10 minuten voor het afgesproken tijdstip meldt u zich bij de Endoscopieafdeling (Oost 35).

Het onderzoek zelf

Tijdens het onderzoek begeleidt een verpleegkundige van de Endoscopieafdeling u. Een Maag-Darm-Lever-arts, een verpleegkundig endoscopist of een Maag-Darm-Lever-arts in opleiding voert het onderzoek uit.

Doe gemakkelijke kleding aan; geen kleding die knelt. De verpleegkundige zal u binnenroepen en u verzoeken uw schoenen uit te doen en uw onderlichaam te ontbloten.

U krijgt een handdoek aangereikt die u om kunt slaan en tevens krijgt u hoesjes om over uw voeten te doen. De verpleegkundige brengt een infuusnaaldje in, waardoor de (eventuele) Midazolam® (dormicum) kan worden toegediend. Hierdoor ervaart u het onderzoek als minder onaangenaam. Het medicijn maakt u wat slaperig en vermindert uw reactievermogen. Als het nodig is, krijgt u pijnstillende medicatie. Tijdens het onderzoek ligt u op uw linkerkzijde.

Voor het onderzoek wordt een endoscoop gebruikt. Dit is een flexibele slang met aan het uiteinde een heel kleine camera met lampje. Het eerste deel kan in alle standen worden gebogen, waardoor het mogelijk is om de bochten van de darm te volgen. De endoscoop wordt voorzichtig door de anus naar binnen geschoven. De arts of verpleegkundige legt u uit wat er verder gaat gebeuren.

Het inbrengen kan een drukkend gevoel of kramp veroorzaken, ook omdat tijdens het onderzoek lucht in de darm geblazen wordt. Door windjes te laten tijdens het onderzoek kan de druk in de buik worden verminderd. U hoeft zich hier niet voor te schamen. Als de darm schoon is zijn de windjes geurloos. Tijdens het onderzoek kan het nodig zijn dat u een andere houding moet aannemen. Soms is het beter dat u op uw rug of rechterzijde ligt. Ook kan het zijn dat de verpleegkundige op verzoek van de arts op uw buik steunt om de endoscoop van buitenaf tegen te houden.

Het voordeel van een endoscopie is dat de arts bepaalde afwijkingen zoals ontstekingen, zweertjes, bloedinkjes en gezwellen direct kan zien. Ook is het mogelijk via de endoscoop ingrepen uit te voeren.

Zo kunnen stukjes weefsel worden weggenomen voor nader onderzoek (biopsie), een bloeding gestelpt of een poliep verwijderd. Dit laatste gebeurt met een klein soort lasso die om de poliep wordt getrokken (diathermische lis). De meeste van deze ingrepen zijn niet pijnlijk, maar veroorzaken soms wel wat bloedverlies.

Tijd

Een colonscopie duurt ongeveer 15 tot 40 minuten. Op indicatie wordt na de ingreep een slangetje ingebracht om de lucht die tijdens het onderzoek in uw darm wordt geblazen, te laten ontsnappen. Dit zorgt dat het opgeblazen gevoel een stuk minder wordt.

Pijn

Het onderzoek is soms pijnlijk, vooral als u in het verleden bent geopereerd in de onderbuik. Als u erg tegen het onderzoek opziet, kan een kortwerkend slaapmiddel Midazolam® (Dormicum) worden toegediend en zo nodig een (sterkwerkende)

pijnstillers (Fentanyl®), waardoor het onderzoek voor u prettiger verloopt. Dit is echter GEEN narcose. Wilt u van de Dormicum gebruik maken, dan kunt u dit tijdens het maken van een afspraak doorgeven aan de secretaresse van Interne geneeskunde. Omdat het om een medicijn met eventuele bijwerkingen gaat, besluit de arts die het onderzoek verricht pas na enkele metingen definitief of u dit medicijn krijgt. Door middel van een meetapparaatje op de vinger worden het zuurstofgehalte en de hartslag tijdens het hele onderzoek gecontroleerd. Om een goede meting te kunnen doen, vragen wij u om de nagel van één vinger vrij te maken. Ook meten wij gedurende het onderzoek elke vijf minuten de bloeddruk.

Voorzorgsmaatregelen na gebruik van Midazolam® (Dormicum)

- Als Dormicum is toegediend, moet u er rekening mee houden dat u na afloop van het onderzoek nog 45-90 minuten op de afdeling moet verblijven, totdat u goed wakker bent.
- Als u Dormicum krijgt toegediend is het nodig dat u iemand meebrengt die u naar huis begeleidt. U mag namelijk 24 uur **niet zelfstandig** deelnemen aan het verkeer, ook niet met openbaar vervoer of taxi. Het is dus belangrijk dat u ervoor zorgt dat een begeleider in de wachtkamer zit die na het onderzoek bij u blijft.
- Degene die u begeleidt moet ouder zijn dan 18 jaar
- Het is niet wenselijk jonge kinderen of baby's mee te nemen. Hun aanwezigheid op de Dagverpleging kan storend zijn voor andere patiënten.
- Er mag maar één begeleider meekomen naar de Dagverpleging. Als u met meer personen komt, kunnen de overige begeleiders wachten in de wachtkamer of op een andere plek.

Na het onderzoek

- Als u besloten hebt om gebruik te maken van Dormicum verblijft u na het onderzoek enige tijd op de Dagverpleging van de Endoscopieafdeling.
- Zodra de Dormicum is uitgewerkt mag u weer eten en drinken, behalve vette, gekruide maaltijden en alcohol.
- U hebt misschien nog een opgeblazen gevoel. Winden laten geeft dan verlichting.
- Doe het de dag van het onderzoek rustig aan. Als tijdens het onderzoek een ingreep heeft plaatsgevonden, kunnen extra controles nodig zijn. De arts bespreekt dit met u. Als bij u poliepen of andere stukjes weefsel zijn verwijderd, kan het voorkomen dat u de eerste twaalf uur na het onderzoek wat bloed bij de ontlasting hebt.

Wanneer contact opnemen?

Bij een colonscopie komen nauwelijks complicaties voor. Het is echter belangrijk dat u onmiddellijk contact opneemt met de Endoscopieafdeling als:

- u veel bloed verliest (een kopje vol). Een beetje bloedverlies is normaal

- het bloeden aanhoudt;
- u na afloop hevige buikpijn of koorts (boven 38°C) krijgt.

Buiten kantooruren neemt u contact op met de Spoedeisende Hulp en dus niet met huisartsenpost. De telefoonnummers vindt u achter op deze folder.

Uitslag

Voordat u naar huis gaat bespreekt de arts of verpleegkundig endoscopist, die het onderzoek heeft uitgevoerd, met u de bevindingen. Als er een stukje weefsel is weggenomen, verneemt u de resultaten van het onderzoek tijdens een afspraak bij uw huisarts of specialist na vijf werkdagen.

De werkwijze op de locaties Heerlen en Sittard-Geleen zijn nagenoeg gelijk. Er zijn echter kleine verschillen in de procedure en de logistiek.

Tenslotte

- Volg de instructies met betrekking tot de voorbereidingen nauwgezet op.
- Bent u opgenomen geweest in een buitenlands ziekenhuis? Dan moet u dit melden bij de afspraak.
- Wij adviseren u de folder nog enige tijd te bewaren. Als u vragen hebt, stel ze dan gerust. Op werkdagen kunt u bellen tussen 09.00 en 12.00 uur en tussen 14.00 en 16.00 uur. De telefoonnummers vindt u op de achterzijde van de folder.
- Wilt u meer informatie, dan kunt u deze o.a. vinden op de internetsite van het Nederlands Genootschap van Maag-Darm-Leverartsen: www.mdl.nl

Inname schema Moviprep®

Wij raden u sterk aan om de aanwijzingen in dit schema en in de folder van het darmonderzoek aan te houden en de aanwijzingen in de bijsluiters van de Moviprep® niet te lezen.

1. Open één plastic folie en neem de sachets A en B er uit.
2. Voeg de inhoud van **zowel** sachet A als B toe aan een maatbeker van een 1 liter.
3. Giet water in de beker tot aan het merkteken van 1 liter en roer tot al het poeder is opgelost en de Moviprep® oplossing helder of licht troebel is. Dit kan 5 minuten duren. Deze oplossing drinkt u vervolgens op.

Daarnaast drinkt u een liter heldere vloeistof. Helder betekent:

- Water, sportdranken, heldere bouillon, vruchtensap zonder vruchtvlees, limonadesiroop
- Koffie en thee (zónder melk, eventueel wel met suiker) zijn toegestaan
- Vermijd roodgekleurde dranken, zoals tomatensap, om verwarring met eventueel bloed in uw darm te voorkomen
- Drink géén koolzuurhoudende dranken
- Het drinken van melkproducten is **niet** toegestaan
- Het drinken van alcoholische dranken is **niet** toegestaan.
- Drink niet teveel suikervrije (light) dranken. Omdat u niet mag eten is het belangrijk dat u op een andere manier voldoende suikers en zout binnenkrijgt.
- Extra suiker kunt u nemen in de vorm van waterijsjes (geen rode) of druivensuiker.
- Voor het zoutgehalte kunt u heldere bouillon nemen.
- Als u de smaak van Moviprep® vies vindt, dan mag u de oplossing eerder klaarmaken en de kan in de koelkast zetten. Dit beïnvloedt de smaak positief. Drink de oplossing dan wel binnen 24 uur op. U kunt ook limonadesiroop toevoegen of met een rietje drinken (dan proeft u de smaak minder).

U hebt de afspraak voor het onderzoek 's morgens

Drink vanaf 19.00 uur op de avond vóór het onderzoek de eerste liter Moviprep® en de liter heldere vloeistof en de volgende ochtend de tweede liter Moviprep® en de tweede liter heldere vloeistof vanaf 05.00 uur.

U hebt de afspraak voor het onderzoek in de middag U drinkt de beide liters Moviprep® en beide liters helder in de ochtend vanaf 06.00 uur.

Het schema is als volgt:

- Drink 1 glas Moviprep, daarna 1 glas heldere vloeistof
- Wacht 15 minuten
- Drink 1 glas Moviprep, daarna 1 glas heldere vloeistof
- Wacht 15 minuten
- Drink 1 glas Moviprep, daarna 1 glas heldere vloeistof

Herhaal dit net zo lang totdat de kan leeg is. Hierna mag u uiteraard water blijven drinken, indien u nog dorst heeft.

Herhaal dit vervolgens nog één keer met de tweede plastic folie/sachet A en B.

Veel drinken bevordert het resultaat van de darmreiniging en vergroot de kans op een succesvol onderzoek.

Geef uw mening!

Deel uw ervaring over Zuyderland Medisch Centrum op www.ZorgkaartNederland.nl, een onafhankelijk kwaliteitsplatform voor de zorg. Op basis van uw ervaring kunnen wij onze zorgverlening verder verbeteren.

Het onderzoek wordt uitgevoerd op:

Datum: _____

Tijdstip van onderzoek: _____

Tien minuten vóór het afgesproken tijdstip dient u zich te melden bij de afdeling Endoscopie.

Interne geneeskunde

Meldpunt Oost 03

Afsprakennummer 088 - 459 7800

Op werkdagen 9.00 -12.00 en 14.00 -16.00 uur

Informatienummer 088 - 459 5590

Op werkdagen 8.30 -12.00 en 13.30 -16.30 uur

Locatie Heerlen 088 - 459 9707

Endoscopieafdeling

Meldpunt Oost 35

Telefoon 088 - 45 97767

Werkdagen: 9.00 - 12.00 en 14.00 - 16.00 uur

Locatie Heerlen 088 - 459 9715

Diëtetiek

Informatienummer 088 - 459 7636

Werkdagen: 8.30 uur – 17.00 uur

Behandelend diëtist: _____

Afspraken

- Bezoek polikliniek:
- Meldpunt Oost 03
- Meldpunt West 07